

Gmina Ochothnica Dolna

2 października 2025

25 września 2025 r. odbyły się uroczystości **upamiętniające bohaterów 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej – Ignacego Gorczewskiego ps. „Brzoza” oraz Aleksandra Krzystynika ps. „Szarotka”, którzy 25 września 1944 r. polegli przy schronisku na szczycie Lubania w Gorcach.**

W 81. rocznicę ich śmierci, na Wierchu Lubania odsłonięto i poświęcono tablicę ku czci poległych żołnierzy. Tablica – ufundowana przez Instytut Pamięci Narodowej w 2024 r. (w 80. rocznicę tragicznych wydarzeń) – powstała z inicjatywy pracowników i dyrekcji Muzeum Armii Krajowej w Krakowie. Jej umiejscowienie było możliwe dzięki współpracy: Muzeum AK, Instytutu Pamięci Narodowej, Nadleśnictwo Krościenko, Gminy Ochothnica Dolna, Gminy Czorsztyń, Gminy Krościenko nad Dunajcem oraz Gminy Szczawa.

W wydarzeniu wzięła udział młodzież ze wszystkich gmin, uczestnicząca w Rajdzie Szlakami Partyzantów, organizowanym od lat przez PTTK w Krościenku z ogromnym zaangażowaniem Pana Andrzeja Sprocha.

Wartę honorową wystawili żołnierze 114. „Limanowskiego” Batalionu Lekkiej Piechoty im. ppłk Adama Stabrawy „Borowego” z 11 Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej, pod dowództwem ppłk Jana Rosieka.

W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej – Pan Tadeusz Morawa i Pan Marek Zapała, potomkowie partyzantów.

Z ramienia Gminy Ochothnica Dolna udział w uroczystościach wzięł Wójt Gminy **Tadeusz Królczyk**, który w swoim przemówieniu podkreślił, że dzisiejsze obchody to nie tylko upamiętnienie bohaterskich czynów sprzed 81 lat, ale także przypomnienie, że historia wciąż ma dla nas lekcje do przekazania. – *Budujmy silną, niepodległą Polskę – pamiętając, że wolność, którą cieszymy się dziś, została okupiona krwią wielu naszych rodaków – zaznaczył.*

Na miejscu obecne były liczne delegacje lokalnych instytucji – muzeów, ośrodków kultury i organizacji społecznych, a także przedstawiciele Związku Podhalań z Ochothnicy Dolnej.

Podczas uroczystości obecni byli m.in.:

- dr Maciej Korcuć – Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie
- dr Dawid Golik – Szef Pionu Poszukiwań i Identyfikacji IPN w Krakowie
- mgr inż. Jan Czaja – Nadleśniczy Nadleśnictwa Krościenko
- Piotr Kempf – Dyrektor RDLP w Krakowie
- dr Jarosław Szarek – Dyrektor Muzeum Armii Krajowej w Krakowie
- Aneta Markus – Wójt Gminy Czorsztyn
- Małgorzata Cygnarowicz – Dyrektor ds. Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem
- Robert Wodziak – Sekretarz Gminy Szczawa (w imieniu wójta Janusza Opyda)

W czasie II wojny światowej schronisko na Lubaniu pełniło ważną funkcję konspiracyjną ZWZ–AK. Kierował nim kpt. Ernest Durkalec ps. „Sław” wraz z żoną Heleną ps. „Sława”.

25 września 1944 r. oddziały niemieckie przeprowadziły akcję pacyfikacyjną, w wyniku której schronisko zostało spalone, a w trakcie próby ucieczki śmierć ponieśli „Szarotka” i „Brzoza”. Ich pogrzeb odbył się dwa dni później, 27 września 1944 r., w Ochotnicy Dolnej i stał się manifestacją pamięci o walczących za wolność Ojczyzny.

<https://www.ochotnica.pl/aktualnosci/upamietnienie-bohaterow-1-psp-ak-na-lubaniu/>